

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

meddelat i Stockholm den 18 februari 2026

Mål nr
Ö 6478-25

PARTER

Klagande

K.W.

Ombud: Advokat M.S.

SAKEN

Uteslutning ur Sveriges advokatsamfund

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Sveriges advokatsamfunds disciplinnämnds beslut 2025-06-26 i
ärendena D-2025/0253 och D-2025/0089

HÖGSTA DOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta domstolen upphäver beslutet om uteslutning och tilldelar K.W. en
varning förenad med en straffavgift om 250 000 kr.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

K.W. har yrkat att Högsta domstolen ska upphäva beslutet om uteslutning.

Disciplinnämnden har motsatt sig bifall till överklagandet. För det fall Högsta domstolen skulle finna att omständigheterna är sådana att det ska leda till annan påföljd än uteslutning har nämnden yrkat att K.W. ska tilldelas en varning med högsta möjliga straffavgift, 250 000 kr.

SKÄL

Bakgrund

1. K.W., som inträdde i advokatsamfundet 2012, var tidigare advokat vid och delägare i Advokatfirman Sandberg & Partners.
2. Den 22 mars 2024 blev K.W. förordnad som offentlig försvarare för en klient som var på sannolika skäl misstänkt för ett mord begånget den 21 mars 2024. Klienten, som var anhållen med restriktioner, häktades av tingsrätten den 25 mars 2024. Tingsrätten gav åklagaren tillstånd att meddela restriktioner, bland annat om inskränkningar i rätten att stå i förbindelse med annan genom elektronisk kommunikation eller sända och ta emot försändelser, så även ta emot besök. Åklagaren ålade klienten restriktioner i enlighet med tillståndet.
3. Klienten hade vid tiden för häktningen konton på Facebook och Instagram. Han gav inloggningsuppgifterna till K.W. som förmedlade dessa vidare till hans mamma. Hon var den som hade efterfrågat uppgifterna för att, genom inaktivering av kontona, kunna motverka vad som skrevs och länkades till på sociala medier. Detta skedde den 28 mars 2024. Kontona raderades några dagar senare. De skulle kontrolleras av polis som en del av mordutredningen. Raderingen förhindrade polisens genomsökning av kontona på distans.

4. Efter ansökan från åklagaren entledigades K.W. den 4 april 2024 från uppdraget som offentlig försvarare och en annan advokat förordnades. Den tidigare klienten kom senare att bli åtalad och dömd till livstids fängelse för det mord som han var misstänkt för.

5. Efter disciplinanmälningar från åklagaren och företrädare för målsägandens dödsbo kom ärendet att prövas av advokatsamfundets disciplinnämnd. Ärendet avgjordes efter personlig inställelse. I det nu överklagade beslutet fann nämnden att omständigheterna kring K.W.s missbruk av enrumsprivilegiet genom förmedling av inloggningsuppgifterna var synnerligen försvårande och att hon därför skulle uteslutas ur advokatsamfundet. En minoritet bestående av fem ledamöter bedömde att K.W. i stället som disciplinär åtgärd skulle tilldelas en varning med högsta möjliga straffavgift, 250 000 kr.

Frågan i målet

6. Frågan i målet är om det föreligger synnerligen försvårande omständigheter samt om dessa i så fall bör leda till uteslutning eller om någon annan disciplinär åtgärd kan väljas vid en allvarlig överträdelse av reglerna för god advokatsed bestående i missbruk av enrumsprivilegiet.

Rättsliga utgångspunkter

7. Enligt 8 kap. 7 § första stycket rättegångsbalken ska en advokat som i sin verksamhet uppsåtligen gör orätt eller som annars förfar oredligt uteslutas ur advokatsamfundet. Uteslutning är enligt denna bestämmelse en obligatorisk följd av handlandet. Bara om omständigheterna är mildrande får advokaten i stället tilldelas en varning.

8. Enligt 8 kap. 7 § andra stycket får en advokat som annars åsidosätter sina plikter som advokat meddelas en varning eller erinran. Om omständigheterna är synnerligen försvårande får emellertid advokaten i

stället uteslutas ur advokatsamfundet. Regleringen i andra stycket är fakultativ. Uteslutning är alltså inte en obligatorisk följd av att det anses föreligga synnerligen försvårande omständigheter.

9. Enligt 8 kap. 7 § tredje stycket får en advokat som tilldelas en varning, om det finns särskilda skäl, även åläggas att betala en straffavgift till samfundet med lägst 10 000 kr och högst 250 000 kr.

Enrumsprivilegiet och god advokatsed

10. Försvarens rätt att tala i enrum med sin klient (enrumsprivilegiet) är av stor betydelse för klienten. Rättigheten är också viktig för att advokaten på bästa sätt ska kunna fullgöra sitt uppdrag. Om klienten är häktad med restriktioner, får försvaren inte utnyttja enrumsprivilegiet för att – utan tillstånd från åklagaren – förmedla uppgifter från klienten till någon utomstående eller förmedla uppgifter från någon utomstående till klienten, annat än om det rör sig om uppenbart harmlösa uppgifter som inte kan leda till att brottsutredningen försvåras. (Se ”Advokaten och brevväxlingen” NJA 2021 s. 914 p. 11 och 12 med vidare hänvisningar.)

11. Missbruk av enrumsprivilegiet, däribland förmedling av uppgifter mellan klienten och utomstående, har ansetts vara något som i regel ska behandlas och föranleda disciplinär åtgärd enligt 8 kap. 7 § andra stycket rättegångsbalken, även i allvarliga fall (se ”Advokaten och brevväxlingen” p. 16 och ”Information till medmisstänkt” NJA 2001 s. 535).

12. Missbruk av enrumsprivilegiet innebär i sig ett åsidosättande av en för advokatverksamheten central regel och utgör en svår överträdelse av en advokats plikter. Sådant missbruk kan i förlängningen leda till negativa konsekvenser för frihetsberövade personer genom att rätten till enskild

kommunikation mellan den misstänkte och hans försvarare kan komma att ifrågasättas. (Se ”Advokaten och alibivittnet” NJA 2021 s. 576 p. 34 och ”Information till medmisstänkt”.)

13. Vid valet av disciplinär åtgärd bör det alltså beaktas att missbruk av detta slag i allmänhet utgör ett mycket allvarligt åsidosättande av god advokatsed. Av betydelse i det enskilda fallet är bland annat vilka bevekelsegrunder som försvararen haft för sitt handlande, arten och omfattningen av de uppgifter som har förmedlats och om handlandet upprepats. Allvaret i överträdelsen ökar givetvis med risken för att förmedlingen av uppgifterna försvårar brottsutredningen. (Se ”Advokaten och brevväxlingen” p. 17.)

14. Om det kan konstateras att förmedlingen av uppgifterna rent faktiskt har påverkat eller klart varit ägnad att påverka brottsutredningen, föreligger som regel sådana synnerligen försvårande omständigheter som bör leda till uteslutning ur advokatsamfundet.

15. Även i en situation där det i och för sig föreligger synnerligen försvårande omständigheter måste det emellertid anses finnas ett visst, om än litet, utrymme för att vid en slutlig bedömning i det enskilda fallet kunna frångå uteslutning som disciplinär åtgärd och i stället tilldela advokaten en varning förenad med en kännbar straffavgift. För att detta utrymme ska kunna användas förutsätts i princip – med hänsyn till det förtroende som enrumsprivilegiet innebär – att överträdelsen framstår som ett enstaka misstag. Vid bedömningen kan också sådana omständigheter som att advokaten under mycket lång tid varit verksam som försvarare utan anmärkningar och att advokaten har tagit till sig allvaret i överträdelsen och självantagit hjälpt till att klarlägga händelseförloppet tillmätas betydelse.

Bedömningen i detta fall*K.W.s uppgifter*

16. K.W. har berättat att hon fick tillstånd av åklagaren att kontakta klientens mamma angående praktiska frågor kring hans bostad och att mamman några dagar senare vände sig till henne och berättade att klienten och hans anhöriga utsattes för ett drev på sociala medier och att det länkades till hans konton på Facebook och Instagram. Mamman frågade om K.W. kunde höra med klienten om hans inloggningsuppgifter så att kontona skulle kunna tillfälligt inaktiveras för att stoppa drevet.

17. Utan att reflektera över konsekvenserna bad K.W. om inloggningsuppgifterna och fick dessa från sin klient och skickade dem sedan vidare till mamman. K.W. har uppgett att hon vid tidpunkten var arbetstyngd och stressad. Kontona stängdes ner några dagar senare.

18. I samband med att hon ytterligare några dagar senare bereddes tillfälle att yttra sig över åklagarens begäran till tingsrätten att hon skulle entledigas på grund av uppgiftslämnandet insåg hon omedelbart det allvarliga i vad som hänt och befattade sig inte längre med ärendet. Hon har förklarat att hon är väl medveten om allvaret i överträdelsen och kan i efterhand inte förstå varför hon agerade som hon gjorde. Hon har ingen annan förklaring än att det rört sig om tillfällig tanklöshet i en pressad situation.

Överträdelsens allvar och valet av disciplinär åtgärd

19. Det kan konstateras att K.W.s förmedling av uppgifter från klienten till mamman utgör ett tydligt missbruk av enrumsprivilegiet. Raderingen av klientens konton på sociala medier har vidare rent faktiskt försvårat brottsutredningen, eftersom polisen därigenom förhindrats att söka de sociala medierna på distans. Överträdelsen är mycket allvarlig.

20. Genom detta missbruk av enrumprivilegiet har K.W. åsidosatt sina plikter som advokat på ett sådant sätt att omständigheterna är synnerligen försvårande, vilket som regel bör leda till uteslutning ur advokatsamfundet.

21. Det ska dock beaktas att agerandet föranleddes av ett önskemål från klientens mamma i en för de anhöriga utsatt situation och inte skedde på något initiativ eller efter några instruktioner från klienten. Med K.W.s långa erfarenhet som försvarsadvokat är det visserligen svårbegripligt att hon inte reflekterade över konsekvenserna. Samtidigt är det svårt att finna någon annan förklaring än att det har varit fråga om tillfällig tanklöshet i en pressad situation såsom hon själv berättat. Det har rört sig om en enstaka händelse.

22. Till detta ska läggas att K.W. har en lång och väl vitsordad verksamhet som försvarsadvokat och aldrig tidigare haft några disciplinära klagomål. Hon har inte på något sätt försökt förringa överträdelsens allvar. En uteslutning ur advokatsamfundet skulle också drabba henne personligen på ett mycket ingripande sätt.

23. Vid den slutliga helhetsbedömning som ska göras kan därför den disciplinära åtgärden i detta fall ändå stanna vid en varning i förening med högsta möjliga straffavgift, 250 000 kr.

I avgörandet har deltagit justitieråden Dag Mattsson, Petter Asp, Stefan Reimer (referent), Johan Danelius och Margareta Brattström. Föredragande har varit justitiesekreteraren Josefin Odelid.